

Förhör

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Nationella Operativa Avdelningen, Komplexa cyberbrott (KCB) 1 NIB NOA

Diarienumr

5000-K1129819-18

Hörd person

Swärdh, Andreas

Personnummer

Den hörde är

Annan

ID Styrkt

Nej

Ställning till misstänkt - målsägande - vittne

Tolk

Språk

Brottsmisstanke / Anledning till förhöret

Swärdh hörs i egenskap av driftsansvarig samt säkerhetsansvarig inom Valmyndigheten

Underrättad om misstanke

Underrättad om rätt till försvarare (best i FUK 12§ iakttaga)

Försvare/ombud önskas

Försvare/ombud närvarande

Godtar den försvarare som rätten förordnar

Förhørsledare

Jim Keyzer

Förhørsdatum

2018-10-15

Förhör påbörjat

13:29

Förhör avslutat

14:05

Förhørsplats

Fleminggatan 14, Valmyndigheten

Typ av förhör

RB 23:6

Förhörssätt

Ljudbandsförhör

Förhörsvittne

Utskrivet av

Berättelse

Swärdh tillfrågas om Valmyndighetens storlek, verksamhet samt uppdrag och hur han vill beskriva detta.

Swärdh säger att uppdraget är att korrelera ett val där det finns olika delmängder. Det finns 290 kommunala valmyndigheter och 21 länsstyrelser som är valmyndigheter på länsstyrelsenivå. Totalt sett har alla egna ansvarsområden inom det här men Valmyndigheten hjälper till att fastställa röstlängden, skapa röstsedlar, valsedlar, röstkort. De är den övergripande myndigheten som styr upp med information om hur röstningen ska gå till. I Valmyndighetens regleringsbrev står det vad de ska göra och vad de är skyldiga att förhålla sig till. Det finns inga andra som gör samma sak utan det är Valmyndighetens uppdrag. Under åren det är inte är valår, förbereder man inför nästkommande val.

Swärdh informeras om att följande frågor tar sikte på Valmyndighetens webbplats under valåret 2018 och främst den 9 september när prognosen för valresultatet presenterades. Swärdh tillfrågas om anledningen till att prognosen presenteras just på Valmyndighetens webbplats och om det är en del av uppdraget?

Swärdh säger att det inte är det lagmässigt men det har blivit så, av kutym har det blivit så att Valmyndigheten presenterar det preliminära valresultatet vartefter det inregistreras från varje vallokal i Sverige. Valmyndigheten visar de distrikt som rapporterat in, sen adderas de på så ser man valresultatet och vilket håll det är på väg tills man når att alla rapporterat in. Tills dess hinner det stabiliseras och man ser också hur mandatfördelningen blir för respektive parti. Det sker under valnatten.

Swärdh tillfrågas om det är känt hos allmänheten, att Valmyndigheten kommer att leverera en prognos, en sammanställning av de preliminära valresultaten.

Han säger ja. Den enda riktiga kontaktpunkten är ju www.val.se för att söka information som handlar om Valmyndigheten. Resultat och sånt finns där. Domänen www.val.se äger Valmyndigheten. Om man skriver skriver in det i en browser så hamnar man på Valmyndighetens officiella hemsida som driftas av Skatteverket. För att komma åt valprognoser klickar man sig vidare för att nå data.val.se som är den samlade mängden av information över vilka distrikt som rapporterats in och där visas även staplarna. Sidan består av en iframe som visar staplar om hur resultatet ser ut just nu. Iframen är tom men ber webbläsaren hos användaren att fråga data.val.se efter informationen så att den kan fylla iframen. Hela iframen är beroende av data.val.se och sen om man vill veta mer så kan man klicka på den iframen så flyttas hela surfningen över till data.val.se och då surfar man bara vidare på data.val.se där det är mycket mer detaljerat. Den första iframen talar bara om de partier som är utsedda att visas vid just det här valtillfället. Man har då helt lämnat Skatteverkets webbplats. data.val.se driftas helt och hållet av Valmyndigheten.

Swärdh ombeds förklara hur driften av sajten data.val.se fungerar och hämtningen av data från prognoserna. Han säger att Länsstyrelserna rapporterar in varje distrikt i Valmyndighetens valdatasystem och valdatasystemet i sin tur presenterar resultatet på data.val.se för de inrapporterade distrikten som kommit in.

www.val.se går från en lösning till en väldigt enkel och statisk sida för att klara högre belastning och den sidan har den här iframen på sig för att man ska kunna klicka på den. Resultatstapeln visas för användaren i dennes webbläsare men själva datat i iframen kommer från data.val.se. Klickar man på iframen så hamnar hela surfsessionen på data.val.se.

Swärdh tillfrågas om man kan nå sajten val.se via HTTP-trafik eller om det är HTTPS. Han säger att man kan skriva in HTTP men det sker en redirect till en HTTPS-sida. Det ska bara vara HTTPS-trafik mot data.val.se.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Swärdh tillfrågas om incidenten som inträffade under kvällen den 9 september, en driftstörning, och han ombeds berätta om den.

Han säger att för användaren som surfade mot data.val.se så upplevde de att de inte kom fram och att de inte fick något svar däriifrån. Det gick segt och tog lång tid att få svar. De flesta får inget svar alls utan det blir bara en vit sida helt enkelt istället för det preliminära valresultatet.

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Händelsen har inneburit merarbete för Valmyndigheten och nätleverantören för att hitta en lösning på problemet. Den största förlusten är i förtroende, att Valmyndighetens webbsida inte var i funktionellt skick när folk och medborgare förväntade sig det. Det finns väldigt mycket teorier om valfusk med mera i och med att man inte kunde följa det här på Valmyndighetens webbplats. Valresultatet skiljde sig väldigt mycket från när störningen trädde i kraft till dess att störningen var borta. Teoretiskt är det inte så konstigt, för när webbplatsen fick problem var det bara två stycken distrikt av över 6000 som var räknade. När de då hade räknat nästan 6000 var då den fungerade igen som den skulle, så det var stor skillnad i resultatet eftersom när det bara är två distrikt inräknade, om de två distrikten inte är medianen av hur man röstar, så blir det stor skillnad.

Valmyndigheten har fått alla möjliga signaler från olika håll, bl a har det kommit in överklaganden på grund av detta där man då hävdar att olika typer av fusk har förekommit eftersom resultatet ändrades från när sajten började bli svår att nå tills den var nåbar igen. Förtroendet har fått sig en smäll, i alla fall från vissa. Valmyndigheten ser allvarligt att det finns bristande förtroende för deras verksamhet, de ska ha ett 100%-igt förtroende för sin verksamhet eftersom det är det som sätter själva demokratin i Sverige. Utan att ha förtroende för Valmyndigheten blir det ingen demokrati för då tror folk ändå inte på de personer som tillsätts, vilket är väldigt allvarligt.

Swärdh förtydligar att det inte fanns någon risk att valresultatet kunde påverkas av incidenten. Det är inte samma system. Valmyndighetens system är bara för att visa det preliminära valresultatet till medborgarna och media. Det är att se som en tjänst att kunna se det preliminära valresultatet på Valmyndighetens hemsida. Mindre media eller medborgare som är intresserade av att bearbeta data kan ladda hem en fil där dom inrapporterade distrikten finns och själv göra prognoser av detta ur den här jättestora mängden data. Sammanräkningen sker på en annan plats och är helt skild från prognoserna. Dom är åtskilda helt enkelt systemmässigt och befinner sig inte på samma ställe.

Swärdh säger att vissa utsedda mediahus, som hade frågat specifikt, fick via en egen kanal levererat valresultatet till sig men det skiljer sig inte från den här filen som ligger på data.val.se som alla kan hämta hem och göra egna beräkningar från. Det är exakt samma fil som levereras till data.val.se och till mediehusen och anledningen till att de inte levererar till alla är att det kräver en del förberedelser att leverera.

Swärdh avslutar med att säga att det här att medborgarna inte hade haft möjlighet att nå det preliminära valresultatet på Valmyndighetens webbplats, det är den enda utsedda plats från Valmyndighetens sida. Det är väldigt allvarligt att inte kunna följa valet som sker ur ett förtroendeperspektiv.

Förhöret sammanfattas från ljudupptagningen och överlämnas till Andreas Swärdh för genomläsning.

Swärdh återkom per telefon den 29 oktober och påtalade behov av vissa språkliga korrigeringar för att utsagan ska bli korrekt. I övrigt inget att invända gentemot innehållet.